

Dr. Manuel Burch i Barraquer

JM. Nadal Abella

Socio de la Societat Catalana d'Oftalmologia
Ex médico de Sant Pau
Ex presidente de la Societat Catalana d'Oftalmologia

Escriure la necrològica d'un company té sempre dues façanes ben clares: una desagradable per la mort de l'amic i una altra d'agradable perquè permet recordar coses de la teva joventut i dels moments passats viscuts amb ell.

Vaig conèixer a Manel Burch a mitjans de l'any 1954, tornant de l'Àfrica, llicenciat de l'exèrcit espanyol després de sis mesos (Villa Sanjurjo). Pràcticament des de finals de 1957 fins a 1977 vaig ser col.laborador seu. Són més de 20 anys!! Hi va haver relació d'amistat, professional, acadèmica, científica i social.

El Dr. Manel Burch i Barraquer neix a Girona el 8 de juny de 1912 i mor a Barcelona el dia 15 de setembre de 2008. Era fill d'oculista, del Dr. Manel Burch i Solanich.

El 1931 va poder matricular-se a la Facultat de Medicina de Barcelona. Al 5è curs, amb l'oftalmologia que li ensenya el Dr. Gómez Marquez, ja va operar cataractes i va fer dacriostomies.

Al Dr. Burch, la desgraciada Guerra el fa perdre tres anys, portant una ambulància militar a la batalla de l'Ebre. Després d'una retirada desastrosa, arriba molt malalt a l'hostal San Marcos (León), una antiga cavalleria transformada avui en dia en una església. Si no hagués estat per un parent molt important (Governador militar) que tenia a Barcelona, hagués pogut morir.

Es llicencià en Medicina l'any 1940 i immediatament demanà entrar a l'Hospital de Sant Pau, a l'escola Barraquer. El cap era Ignasi Barraquer i Barraquer però, en aquells temps, provisionalment, se'n feia càrrec el Dr. F. Bordas Salella, que era molt amic del seu pare, a l'antiga Casa de l'Hospital de la Santa Creu. Era un dels pocs oftalmòlegs que practicaven la dacriostomia.

Va treballar a Sant Pau fins a la seva jubilació, on guanyà (1965-1977) la plaça de cap de servei amb

un bon currículum, i la votació final va ser per "bola negra".

Estava molt content de la seva amistat amb el Dr. Alfred Arruga. Ell va ser qui li va portar tota la dacriologia a Alemanya, amb l'excusa que el Dr. Burch no sabia idiomes.

Va obtenir molts premis pels seus treballs científics: el 1964 el premi Indo, el 1965 el premi Medical amb la seva tesi. Si d'alguna cosa en sabia era de dacriologia, no el guanyava ningú. La seva tesi va ser extraordinària, excel.lent "cum laude" sense discussió, però això va fer que ens deixés orfes al Servei: anava a operar a l'Hospital Clínic. El Dr. Burch venia un dia a la setmana, concretament els dijous, a les sessions de cataractes. Tenia altres llocs de treball: a Santa Madrona amb els Drs. Lloberas i Mateu Bordás; també a la privada, doncs tots els metges li enviaven pacients. Feia les dacriocistorrinostomies sense una gota de sang, i això que havien passat per períodes d'inflamació, però a ell no li sagnaven. Era el rei de la llàgrima.

Crec que la seva tesi és definitiva, el seu títol era "Modificaciones técnicas de la dacriostomia": aportació anatomo-topogràfica, radiogràfica i quirúrgica amb varies fases d'incisió i alliberament de pell, estudi anatomo-topogràfic, trepanació, descripció de fresses, anastomosis, sac pituitari, sutures de drenatge de Casanovas.

Crec que per ell va ser una cosa molt bona guanyar una oposició a Madrid de cap clínic en la Residència de INSS del Vall d'Hebron, el 1957. Va fer una oposició brillant i va tenir dret a ajudant quirúrgic. Molts metges que avui en dia són caps d'Hospital amb titularitat de la Universitat, que treballaven a la Residència en l'inici de l'equip del Dr. Dolcet com a becaris, l'ajudaven a operar. Tots parlaven meravelles d'ell.

Va ser nomenat per votació President de la Societat Catalana d'Oftalmologia (1965-1967) i Soci d'Honor l'any 1999.

Com queda clar, l'obra del Dr. Manel Burch va ser extensa, repartida entre Sant Pau, Santa Madrona, l'Acadèmia de Ciències Mèdiques, la Universitat Autònoma... Tenia un bon currículum.

Hi ha un altre gran episodi en la seva vida: es va casar gran, l'any 1977, amb Núria Grau. El seu matrimoni va durar fins a la seva mort (2008).

Descansi en pau Dr. Manuel Burch i Barraquer.

Figura 1.
Sopar Jefatura
Dr. Bruch
14.03.1966

Escribir la necrológica de un compañero tiene siempre dos vertientes bien claras: una desagradable por la muerte del amigo y otra agradable porque permite recordar cosas de tu juventud y de los momentos pasados vividos con él.

Conocí a Manel Burch a mediados del año 1954, volviendo de África, licenciado del ejército español después de seis meses (Villa Sanjurjo). Prácticamente desde finales de 1957 hasta 1977 fui colaborador suyo. ¡Son más de 20 años! Hubo relación de amistad, profesional, académica, científica y social.

El Dr. Manel Burch i Barraquer nace en Girona el 8 de junio de 1912 y muere en Barcelona el día 15 de septiembre de 2008. Era hijo de oculista, del Dr. Manel Burch i Solanich.

En 1931 pudo matricularse en la Facultad de Medicina de Barcelona. En el 5º curso, con la oftalmología que le enseña el Dr. Gómez Marquez, ya operó cataratas e hizo dacriostomías.

Al Dr. Burch, la desgraciada Guerra le hizo perder tres años, llevando una ambulancia militar en la

batalla del Ebro. Después de una retirada desastrosa, llega muy enfermo al hostel San Marcos (León), una antigua caballería transformada hoy en día en una iglesia. Si no fuera por un pariente muy importante (Gobernador militar) que tenía en Barcelona hubiese podido morir.

Se licenció en Medicina en el año 1940 e inmediatamente pidió entrar en el Hospital de Sant Pau, en la escuela Barraquer. El jefe era Ignasi Barraquer i Barraquer pero, en aquellos tiempos, provisionalmente, se hacía cargo el Dr. F. Bordas Salella, que era muy amigo de su padre, en la antigua Casa del Hospital de la Santa Creu. Era uno de los pocos oftalmólogos que practicaban la dacriostomía.

Trabajó en Sant Pau hasta su jubilación, donde ganó (1965-1977) la plaza de jefe de servicio con un buen currículum, y la votación final fue por "bola negra".

Estaba muy contento de su amistad con el Dr. Alfred Arruga. Él fue quien le trajo toda la dacriología en Alemania, con la excusa que el Dr. Burch no sabía idiomas.

Obtuvo muchos premios por sus trabajos científicos: en 1964 el premio Indo, en 1965 el premio Medical con su tesis. Si de alguna cosa sabía era de dacriología, no le ganaba nadie. Su tesis fue extraordinaria, excelente "cum laude" sin discusión, pero eso hizo que nos dejara huérfanos en el Servicio: iba a operar en el Hospital Clínic. El Dr. Burch venía un día a la semana, concretamente los jueves, en las sesiones de cataratas. Tenía otros puestos de trabajo: en Santa Madrona con los Dres. Lloberas y Mateu Bordás; también en la privada, pues todos los médicos le enviaban pacientes. Hacía las dacriocistorrinostomías sin una gota de sangre, y eso que habían pasado por periodos de inflamación, pero a él no le sangraban. Era el rey de la lágrima.

Creo que su tesis es definitiva, su título era "Modificaciones técnicas de la dacriostomía": aportación anatómo-topográfica, radiográfica y quirúrgica con varias fases de incisión y liberación de piel, estudio anatómo-topográfico, trepanación, descripción de fresas, anastomosis, saco pituitario, suturas de drenaje de Casanovas.

Creo que para él fue una cosa muy buena ganar una oposición en Madrid de jefe clínico en la Residencia de INSS del Valle de Hebron, en 1957. Hizo una oposición brillante y tuvo derecho a ayudante quirúrgico. Muchos médicos que hoy en día son jefes de Hospital con titularidad de la Universidad, que trabajaban en la Residencia al inicio del equipo del Dr. Dolcet como becarios, le ayudaban a operar. Todos hablaban maravillas de él.

Fue nombrado por votación Presidente de la Sociedad Catalana de Oftalmología (1965-1967) y Socio de Honor en el año 1999.

Como queda claro, la obra del Dr. Manel Burch fue, repartida entre Sant Pau, Santa Madrona, la Academia de Ciencias Médicas, la Universidad Autónoma... Tenía un buen currículum.

Hay otro gran episodio en su vida: se casó mayor, en el año 1977, con Núria Grau. Su matrimonio duró hasta su muerte (2008).

Descanse en paz Dr. Manuel Burch i Barraquer.